

Riigile mõtleval vallavanem ja parteilasest vallavanem

Siinpool seitset maad ja seitset merd seisnud kõikumatus usus ja vankumatus tahtes kord riik, mis olnud rajatud vabadusele, õiglusele ja õigusele ning mida kutsutud Vabariigiks. Ja selles riigis elanud kord, ja elavat nüüdki, suur hulk inimesi, riigile mõtleval vallavanem ja parteilasest vallavanem, kes haldanud oma valla piires ühiskondlikku edu ja üldist kasu just nii nagu nokk loodud.

Riigile mõtleval vallavanem oli paras pujan ega teinud tema kõike alati teiste juhatare järgi, vaid katsus ikka esiti oma tarkust rakendada ja lahendada ettetulevaid olukordi loominguiliselt. Ei hakanud ta plaaniliselt peenraid kastma kui vihma juba sadas ega ehitanud valda lihtsalt teiste ees eputamiseks uhkeid hiigelhooneid, mida talvel kogu külarahvagagi soojaks kütta ei jõuaks.

Parteilasest vallavanem oli aga oma papa-mamma käskude ja keeldude najal kasvanud korralikuks ontlikuks inimeseks, kes ei hakanud kunagi ise jalgratast leiutama, vaid kenasti ootas, millal tuleb kõrgemalt poolt käsk korraldada hiigelhange ja palgata jalgratast leiutama välismaine ekspert. Parteilasest vallavanem tegutses alati kõrgemalt poolt antud juhendite järgi ning tema valla majandus oli stabiilne ja avatud. Nii avatud, et külad jooksid inimestest ikka tühjemaks ja tühjemaks.

Sel iidsel ajal, mil riigile mõtleval vallavanem ja parteilasest vallavanem oma valdu juhtisid, käis nii riigis kui ka kogu maailmas ringi poolnähtamatu koletis nimega Capitalissimus Liberalissimus, keda mõnikord hüüti hellitavalt ka Konnaks. Ei, mitte PõhjaKonnaks vaid ikka Rahvusvaheliseks KoguKonnaks. Ta näris oma teravate hammastega riikide ja rahvaste rahakotte ning kahmas oma hiigelkaukasse inimeste ja ettevõtete töö ja vaevaga loodud väärtusi. Kus aga kuskil midagi ilusat ja head valmis sai, seal tema oma nõuetega kohe kaela lendas. Mõnikord nõudis ta riikidelt pattude andeks saamiseks ka devalvatsiooniohvit. Tema abilistena tegutsesid globaalpankade kohalikud kontorid ning nii ei jäänud puutumata ka mõlema vallavanema juhitud vallad. Koletis tahtis mõlemale vallale anda plaanilise surmahoobi ja need ühes vallarahvaga alla kugistada. Hoolimata sada aastat kestnud pidusöögist oli ju koletise kõht endiselt tühjavõitu.

Uue saagi allaneelamiseks oli tal jõudu küllaga, sest tema ja pisemate temataoliste lõa otsas olid peaaegu eranditeta nii kohalikud pangafiliaalid, kütusetanklad, sooja- ja elektrivõrgud, kauplused, põllumaad kui kogu tootmine.

Ohvrite surmamiseks tarvitses koletisel vaid pigistada riikide kõrid kinni täiendava hinnatõusuga ja sulgeda veel hingitseva kohaliku ettevõtluse ees turulepääsemise uks. Lisamalakana olid varuks maksutõus, pankrott ja jooksevkonto defitsiit.

Esiti põlla parteilasest vallavanem probleemi märganudki, sest talle ja ta kaastöölistele laekus riigieelarvest kopsakas töötasu ja igasugu hüvitisi kenasti pangakontole. Igapäevane töögi soojas vallamajas polnud teab mis kontimurdev, kui just kõrgemalt poolt mõnd käsku ei tulnud. Ka teleaparaadist ning lehtedest võis iga päev lugeda sellest, kuidas eksport ja majandus iga natukese aja tagant ikka uuesti ja uuesti kasvule pöörasid, vahel koguni mitu korda päevas.

Kuid siis ühel päeval teatas valla raamatupidaja parteilasest vallavanemale, et maksutulude laekumine on järsult vähenenud ning vallakassa nii tühi, et isegi vallavanema palga väljamaksmiseks pole raha. Parteilasest vallavanem ehmatas sellest nii ära, et asus omapäi tegutsema. Helistas päris ise Partei peakontorisse ja küsis tegutsemisjuhiseid.

Sealt sai parteilasest vallavanem soovitusel oodata paratamatult kulgeva majanduskriisi möödumist ning vahepealsel ajal lappida eelarveaugud täiendavate kohalike maksude kehtestamisega, pangalaenuka ning näidata mõne eelarverea summat korruga mitmes kohas. Parteilasest vallavanem täitis Partei juhised punktipealt. Kohaliku ettevõtluse ja ühistegevuse keelas Parteijuht lausa ära, sest sõber rahvusvaheline koletis ja tema truud seltsimehed ei saavat sellest aru.

Nüüd võis vallamaja aknast näha valla elavnemist – külade ja ka alevikurahvas sebis ja sagis, kes tormas surnuaeda, kes välismaale. Parteilasest vallavanemale saadeti aga Capitalissimus Liberalissimuse kohaliku kuberneriga enda antud aukiri valla avatuks muutmise eest. Oli ju liikumine tõesti elav, noortele lahti kõik teed ja lisaks olid need teed, mis vallast välja viisid, Rahvusvahelise KoguKonna soovi kohaselt kenasti asfalteeritud ja avatud. Ja inimesed läksid nii et lust vaadata. Töötute nimekiri kahanes nii kiiresti, et varsti jäi sellest vaid pealkiri.

Aga ühel päeval ei näinud parteilasest vallavanem aknast välja vaadates enam mingit liikumist. Hirm tungis tema hinge ja ta müüs maha kõik, mis müüa oli ning põgenes Partei peakontorisse, kus tematagi juba nälg varuks oli.

Samal ajal tuli ka riigile mõtleval vallavanemal leida oma valla probleemidele lahendused. Korra kaalus ta ka Partei kantseleisse helistamist, kuid tundes sealseid meetodeid ja nähes nende hukutavat mõju naabervaldadele, otsustas jääda oma liistude juurde ja pea tööle panna. Ta kutsus vallamajja kogu vallarahva. Enamik neist oli laostumise ning meelega äärel, kuid nad tulid siiski – uppuja haarab ju õlekõrrestki. Riigile mõtleva vallavanema otsusekindlal juhtimisel toimus arutelu, kuidas veel alles jäänud vallaelanikud saaksid olukorra kõigest hoolimata enda kasuks pöörata. Pärast pikka vaagimist otsustati, et maksu, mis maksab ja saagu mis saab, aga allesjäänud vallarahval tuleb üheskoos tööle hakata. Juba järgmisel päeval asutati hulk ühistuid ja pandi paika nende tööpõhimõtted: tarbijateühistu, piimaühistu, teraviljaühistu, energiaühistu ning hoiu-laenuühistu. Riigile mõtleval vallavanem rakendas vallatöötajate oskusteabe nende ühingute asutamiseks ja eesmärgipäraseks juhtimiseks ning andis nende käsutusse suure hulga valla bilansis olevaid, ent seni tühjalt seisnud hooneid. Vallarahva ühisel nõul ja jõul hooned renoveeriti ja neid hakati sihipäraselt kasutama. Edaspidi tegid kohalikud inimesed oma sisseostud ainult tarbijateühistu poest, talunikud viisid oma teravilja ja piima ainult kohaliku piima- ja teraviljaühistusse, elektrit ning soojust andis kogu vallale soodsalt ühiselt ehitatud energiaühistu ning rahvas liigutas oma raha vaid läbi hoiu-laenuühistu.

Aga kasutult seisvad valla põllumaad jagati noortele peredele, mille tulemusena haljendas varsti valla igas külas põldudel ilus vili ning karjamaadel oli näha rohkesti pudulohuseid. Uute elumajade ja tootmishoonete ehitus käis ikka ühiselt ja, kui vaja, koguni talgute korras.

Üksteise järel sulgesid nüüd suured välismaised kaupluseketid oma poed, võõramaised pangafiliaalid kadusid ning pagesid ka välismaised ahned põllumajandussaaduste kokkuostjad. Vallaelanike ja ettevõtete raha ei jooksnud enam vallapiiridest välja Suure Energiabörsi rikastamiseks, vaid jäi kohapeale ning kosutas kohalike rahakotte. Vallarahva omavahelise koostöö süvendamiseks lasi riigile mõtleval vallavanem ringlusse kohaliku arveldusvahendi – Valla Veksli – ja nii lakkasid ka kurnavad intressimaksud vallavälistele rahaasutustele.

Loomulikult hakkas riigile mõtleval vallavanem nüüd saama närvilisi telefonikõnesid Partei peakontorist ning paaril korral ähvardasid tundmatuks jääda soovitud seltsimehed riigile mõtleva vallavanema elu ja tervise kallale kippuda, kuid külamehed tulid appi ja kütsid pättide kered korralikult kuumaks.

Ei julgenud ükski rahvusvahelise koletise sabarakk või pasatski nüüd enam sinna valda oma jalga tõsta. Riigile mõtlevat vallavanemat nimetati Pühas Kartellimeedias korduvalt igasuguste hirmsate nimedega ning ükskord koguni rääkis anonüümseks jäänud allikas, et vallavanemal olla kodus pruuni värvi särk ja „ühe teatava isiku“ portree. Kelle oma, seda ei juletud öelda, aga parteilastel oli hirmus niigi. Ka ei rippunud vallavanema kabinetis kohaliku kubeneri antud aukirju ega kutsutud teda ka pingviinide paraadile. Aga riigile mõtlev vallavanem ei hoolinud sellest, sest riigile mõtlev vallavanem hoidis vallarahvast ja vallarahvas hoidis teda. Elu oli ilus ja huvitav ning üheskoos sai vallarahvas igast murest jagu. Capitalissimus Liberalissimus proovinud küll ühe, siis teise kurja krutskiga vallale mõju avaldada, aga vallavanem ja vallarahvas jäid endale kindlaks – ühenduses on ju jõud!

Riigile mõtlevale targale vallavanemale sai osaks vallarahva tänu ning naabervallavanemate imetus, kellest nii mõnedki tema eeskujul omadki vallad õitsvale järjele viisid. Nii olla siinpool seitset maad ja seitset merd asunud riigis, mida ka Vabariigiks kutsutud, saadud lahti Capitalissimus Liberalissimuse koletislikust surmahaardest ning pööratud õitsengule kõige kurja kiuste. Capitalissimus Liberalissimus söönud aga hoopis tema juurde abi küsima pagenud parteilasest vallavanema ühes naha ja karvadega ning kõik teised parteilased takkaotsa, nii et jusugi ei jäänud järele.

Siinpool seitset maad ja seitset merd seisab tänase päevani kõikumatus usus ja vankumatus tahtes riik, mis on rajatud vabadusele, õiglusele ja õigusele ning mida kutsutakse Vabariigiks. Ja selles riigis elavad toredad ühtehoidvad inimesed ning riigile mõtlevad vallavanemad, kes kõik on kaitseks sisemisele ja välisele rahule ning pandiks selle riigi praegustele ja tulevastele põlvedele nende ühiskondlikus edus ja üldises kasus. Nii tagatakse selle riigi rahvuse ja kultuuri säilimine läbi aegade.